

**การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ
สำหรับครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1**
**The Development of Training Courses for Knowledge Related to the
Development of Competency-Based Curriculum for Early Childhood Teachers
Under the Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 1**

วัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง¹ ภัทราวรรณ จันทรเนตร²

Wacharapatr Techawattanasiridumrong¹ Pattarawan Channate²

¹สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

¹Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

²สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

²Early Childhood Education, Faculty of Education, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

E-mail: ananxisu163@gmail.com; โทรศัพท์มือถือ: 081-2533473

Received: 04 March 2021

Revised: 30 April 2021

Accepted: 03 May 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ 2. พัฒนาและหาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ และ 3. ศึกษาความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ วิธิดำเนินการวิจัย มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการวางแผน ขั้นปฏิบัติการ ขั้นสังเกตการณ์และบันทึก และขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูปฐมวัย จำนวน 179 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถาม 2) หลักสูตรฝึกอบรม 3) แบบวัดความรู้ และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสถิติที่ ส่วนประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมใช้เกณฑ์ (E1/E2)

ผลการวิจัย พบว่า 1. ครูปฐมวัยมีความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 2. ได้หลักสูตรฝึกอบรมมี 7 องค์ประกอบ ดังนี้ หลักการ วัตถุประสงค์

เนื้อหาหลักสูตรอบรม การจัดกิจกรรมอบรม สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการจัดกิจกรรมอบรมเป็นแบบผสมผสาน และหลักสูตรฝึกอบรมมีประสิทธิภาพ 82.75/85.60 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความรู้ของครูปฐมวัยหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) ครูปฐมวัยมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตร/ หลักสูตรฝึกอบรม/ หลักสูตรฐานสมรรถนะ/ ครูปฐมวัย/ หน่วยฝึกอบรม

Abstract

The purposes of this research were to 1. study the needs for the development of knowledge training courses on the development of a competency-based curriculum; 2. develop and discover the efficiency of knowledge training courses on the development of a competency-based curriculum; 3. study the satisfaction toward knowledge training courses on the development of a competency-based curriculum. Four steps in conducting research were planning, operating, observing and recording, and performance reflecting. The sample group comprised 179 early childhood teachers under the Phra Nakon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 1. The instruments used in the research were 1) questionnaires, 2) training courses, 3) knowledge measurement forms, and 4) satisfaction questionnaires. The statistics used for the data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test. The efficiency of training courses was determined using E1/E2 Model.

The findings were as follows: 1. Early childhood teachers' needs for the development of knowledge training courses were at a high level with an average value of 4.34; 2. The training courses comprised 7 components, which were principles, objectives, training course content, training activities, learning materials, measurement and evaluation, and blended training activities. The efficiency of the training courses was 82.75/85.60. The comparative results of the early childhood teachers' knowledge after the training were higher at the statistically significant level of .01; 3. The early childhood teachers were satisfied with the training courses at a high level with an average value of 4.27

Keywords: Curriculum Development/ Training Courses/ Competency-Based Curriculum/ Early Childhood Teachers/ Training Center

บทนำ

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาการศึกษาของประเทศไทยนั้น ต้องเผชิญกับวิกฤตทางการศึกษาหลายอย่างไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการจัดการศึกษาที่ไม่ทั่วถึง และไม่สอดคล้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีจำนวนนักเรียนที่ตกหล่นจากระบบการศึกษาค่อนข้างมากใช้วิธีการจัดการศึกษาที่ล้าสมัย รวมถึงมีการตื่นตัวของกระแสการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 สิ่งเหล่านี้ ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาของประเทศไทยทำให้เกิดปัญหาความด้อยคุณภาพของผู้เรียนเมื่อเทียบกับการจัดการศึกษาของประเทศชั้นนำอื่นๆ ปัญหาของนักเรียนไทยที่เห็นได้อย่างชัดเจนก็คือ ปัญหาในเรื่องของการประยุกต์ใช้ เพราะระบบการศึกษาของโรงเรียนยังคงยึดติดกับวิธีการสอนแบบเดิมๆ ทำให้ผู้เรียนถูกปลูกฝังด้วยการเรียนรู้แบบท่องจำเพื่อนำไปสอบมากกว่าที่จะเรียนรู้เพื่อให้เกิดการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ และมุ่งสร้างองค์ความรู้ให้เกิดขึ้นได้ด้วยตัวเอง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลให้ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถนำความรู้ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านต่างๆ ที่ตนเรียนรู้มาไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์กับตนเองและสังคมได้ กล่าวคือ เด็กไทยนั้นมีสมรรถนะที่ต่ำกว่าที่ควรจะเป็น อันเป็นสิ่งที่เสียเปรียบอย่างมากในการแข่งขันกับนานาประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2562, หน้า 36-37)

สาเหตุดังกล่าวทำให้กระทรวงศึกษาธิการจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนหลักสูตรการเรียนรู้ขึ้นใหม่ โดยเปลี่ยนจุดเน้นจากที่เคยเป็นหลักสูตรที่เน้นเนื้อหา (Content Based) คือ เน้นเนื้อหาวิชา และมีมาตรฐานและตัวชี้วัดจำนวนมาก ไปเป็นหลักสูตรที่เป็นฐานสมรรถนะ (Competency Based) คือมุ่งไปยังพฤติกรรมที่ผู้เรียนโดยตรง ยึดความสามารถที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้เป็นหลัก เพื่อเป็นหลักประกันว่า ผู้เรียนจะมีทักษะและความสามารถในด้านต่างๆ อย่างเหมาะสม เมื่อผ่านการเรียนรู้ ดังนั้น แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาก็ได้กำหนดให้ หลักสูตรฐานสมรรถนะนั้นเป็นแนวทางในการปฏิรูปหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งให้เกิดการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะหลักที่จำเป็นสำหรับการทำงาน การแก้ปัญหา และการดำรงชีวิต หลักสูตรฐานสมรรถนะจะกำหนดมาตรฐานสมรรถนะ (Competency Standards) ขึ้นเป็นสมรรถนะเบื้องต้นที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยทั่วไปมี 2 ลักษณะ คือ 1) สมรรถนะหลัก (Core Competency) มีลักษณะเป็นสมรรถนะข้ามวิชาหรือคร่อมวิชา คือเป็นสมรรถนะที่สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนได้ในสาระการเรียนรู้ต่างๆ ที่หลากหลายหรือสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้สาระต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น และ 2) สมรรถนะเฉพาะ (Specific Competency) เป็นสมรรถนะเฉพาะวิชา/สาขาวิชาที่จำเป็นสำหรับวิชานั้นๆ ซึ่งสมรรถนะทั้ง 2 ประเภทนั้นไม่ว่าจะเป็นสมรรถนะหลัก หรือสมรรถนะเฉพาะต่างก็มีระดับ

ตั้งแต่ง่ายไปยาก ซึ่งหลักสูตรจะกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบไต่ระดับไปตามระดับความสามารถของตน (เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ. 2562, หน้า 22-30)

สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้รายงานความก้าวหน้าการจัดการการเรียนรู้ระดับปฐมวัย ปีพ.ศ. 2551-2552 ในด้านการบริหารงานการศึกษาปฐมวัย พบว่า ยังคงพบปัญหาในเรื่องของการนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้ หลักสูตร การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การกำกับติดตามให้มีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา การประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ ไม่มีการบริหารการเชื่อมต่อหลักสูตร ไม่จัดให้มีการพบปะทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอเนื่อง การขออนุมัติการใช้หลักสูตรต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีน้อยสถานศึกษาไม่มีการจัดให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรไม่มีการประเมินผลการใช้หลักสูตร ขาดการวางแผนในการกำหนดหลักสูตรและหน่วยการเรียนรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2555, หน้า 13)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย จำนวน 177 โรงเรียน ได้รับการประเมินมาตรฐานการศึกษา (ระดับปฐมวัย) จำนวน 12 มาตรฐาน 43 ตัวบ่งชี้ พบว่า โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่ผ่านเกณฑ์การประเมินอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 87 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 48.60 อยู่ในระดับดี 51 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 28.49 และอยู่ในระดับปรับปรุง จำนวน 41 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 22.90 ส่วนใหญ่จะเป็นมาตรฐานที่ 8 มีการจัดทำหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตัวบ่งชี้ที่ 8.1 เรื่องการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมกับท้องถิ่น การนำหลักสูตรไปใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นสะท้อนวิกฤติคุณภาพการศึกษาในระดับปฐมวัยในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านคุณภาพการใช้หลักสูตรเพราะหลักสูตรมีความสำคัญต่อการพัฒนาคนในสังคมให้มีคุณลักษณะที่สังคมคาดหวังหลักสูตรเป็นเครื่องมือที่จะทำให้การจัดการศึกษาบรรลุผลตามจุดหมายที่กำหนดไว้โดยหลักสูตรมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมความเจริญงอกงามของบุคคลสามารถปลูกฝังพฤติกรรม คุณธรรม จริยธรรม วางรากฐานความคิดที่เป็นสมาชิกที่ดีสังคมสามารถทำให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความสนใจความถนัดที่แท้จริงของตนเอง และพัฒนาได้เต็มศักยภาพ นอกจากนี้ยังเป็นโครงการ แผนงาน ข้อกำหนดที่ชี้แนะให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปดำเนินงานสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย ถือว่าเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์รูปแบบหนึ่ง ซึ่งในปัจจุบันได้มีการนำสมรรถนะหลักของหลักสูตรฐานสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่เป็นสมรรถนะกลางที่เอื้อให้สถานศึกษาที่มีศักยภาพ ดังนั้นการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปใช้ในสถานศึกษานั้นจะต้องดำเนินการผ่านการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ (Competency Based Instruction: CBI) มีลักษณะสำคัญ คือ เป็นการเรียนการสอนตามผลการเรียนรู้เชิงสมรรถนะ (Learning Competencies) ที่สามารถสังเกตเห็นและวัดได้ ซึ่งการวัดและประเมินฐานสมรรถนะนั้นจะเน้นการวัดผลการเรียนรู้จากการพฤติกรรมและการปฏิบัติที่สามารถแสดงออกให้เห็นถึงสมรรถนะนั้นตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากความเป็นมาและความสำคัญดังที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สมรรถนะของครูปฐมวัย รวมทั้งสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในปัจจุบันต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย
2. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูปฐมวัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. หลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัยมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80
2. ครูปฐมวัยที่เข้ารับการอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ มีความรู้หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนเรียนการฝึกอบรม

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จาก 177 โรงเรียน จำนวน 2,595 คน (ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. 2562, หน้า 32)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 452 คน ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย ผู้วิจัยคัดเลือกไว้ จำนวน 179 คน เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Random Sampling) คือ การหาช่วงของการสุ่มคำนวณจากขนาดประชากรหารด้วยขนาดกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ $452/179 = 2$ หมายถึง จัดเรียงลำดับครูปฐมวัยที่สมัครใจเข้ารับการศึกษาฝึกอบรมโดยเรียงลำดับเลขที่ 1-452 จากนั้นเลือกสุ่มทุก ๆ ลำดับที่ 2 มาเป็นกลุ่มตัวอย่าง จนครบ 179 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย

ตัวแปรตาม ได้แก่

- 1) ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรม
- 2) ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ
- 3) ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยแบ่งระยะการดำเนินงานออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ขั้นการวางแผน (Planning) เป็นการศึกษาความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในระยะที่ 1 ได้แก่ ครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 452 คน ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม โดยมีประเด็นหลักในการสอบถามคือ ด้านเนื้อหาสาระ รูปแบบ องค์ประกอบ ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยที่ได้จากระยะที่ 1 นี้ เพื่อให้ได้ความต้องการในการพัฒนาชุดฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ และนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมในระยะที่ 2 ต่อไป

ระยะที่ 2 ขั้นปฏิบัติการ (Acting) เป็นการพัฒนาลักษณะการฝึกอบรบความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาลักษณะการฝึกอบรบ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาต้องการในการพัฒนาชุดฝึกอบรบความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาลักษณะการฝึกอบรบในระยะที่ 1 มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเนื้อหาสาระของลักษณะการฝึกอบรบและองค์ประกอบของลักษณะการฝึกอบรบดังนี้ 1) หลักการพื้นฐาน 2) การวิเคราะห์ลักษณะการฝึกอบรบ 3) การออกแบบลักษณะการฝึกอบรบ 4) การพัฒนาลักษณะการฝึกอบรบ 5) การนำลักษณะการฝึกอบรบไปใช้ และ 6) การประเมินผลการใช้ลักษณะการฝึกอบรบ จากนั้นนำไปตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของลักษณะการฝึกอบรบ รูปแบบของลักษณะการฝึกอบรบ และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ที่ใช้ประเมินความสอดคล้องของลักษณะการฝึกอบรบ จากนั้นนำกลับมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้หาค่าดัชนีความสอดคล้องของลักษณะการฝึกอบรบ ผลการประเมินที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญในระยะที่ 2 นี้ เพื่อให้ได้ลักษณะการฝึกอบรบความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาลักษณะการฝึกอบรบที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ในการฝึกอบรบครูปฐมวัยได้

ระยะที่ 3 ขั้นสังเกตการณ์และบันทึกผล (Observing) เป็นการหาประสิทธิภาพของลักษณะการฝึกอบรบความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาลักษณะการฝึกอบรบ มีวิธีการดำเนินการดังนี้ การหาประสิทธิภาพเบื้องต้น (Try out) ตามเกณฑ์ 80/80 ของลักษณะการฝึกอบรบความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาลักษณะการฝึกอบรบ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในระยะที่ 3 ได้แก่ ครูปฐมวัย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพเบื้องต้นของลักษณะการฝึกอบรบความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาลักษณะการฝึกอบรบ การหาประสิทธิภาพ (Trial run) กับครูปฐมวัยกลุ่มทดลองใช้ลักษณะการฝึกอบรบความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาลักษณะการฝึกอบรบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่ผู้วิจัยคัดเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 179 คน ระหว่างวันที่ 3-5 พฤศจิกายน 2562 จำนวนชั่วโมงการฝึกอบรบเชิงปฏิบัติการ จำนวน 18 ชั่วโมง โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest Posttest Design และหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ดังนั้นผลที่ได้จากการทดลองในระยะที่ 3 นี้ เพื่อหาประสิทธิภาพของลักษณะการฝึกอบรบความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาลักษณะการฝึกอบรบให้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ระยะที่ 4 ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflecting) เป็นการศึกษาความพึงพอใจต่อลักษณะการฝึกอบรบความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาลักษณะการฝึกอบรบ มีวิธีการดำเนินงานดังนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในระยะที่ 4 นี้ ได้แก่ ครูปฐมวัย ที่ผ่านการฝึกอบรบเชิงปฏิบัติการ จำนวน 179 คน เครื่องมือที่ใช้ในระยะนี้ ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจต่อลักษณะการฝึกอบรบความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาลักษณะการฝึกอบรบ

ฐานสมรรถนะ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามในประเด็นความพึงพอใจหลักคือ ด้านรูปแบบของหลักสูตรฝึกอบรม ด้านความสมบูรณ์ของคู่มือ ด้านองค์ประกอบของคู่มือ ด้านความสมบูรณ์ของแบบฝึกทักษะการปฏิบัติ และด้านการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยในระยะที่ 4 นี้ เพื่อทราบความพึงพอใจของครูปฐมวัยต่อหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ 2) หลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ 3) แบบวัดความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะโดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

1. แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา หลักการ แนวคิด ทฤษฎีต่างๆ เพื่อกำหนดเป็นประเด็นคำถามในการสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย

1.2 ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ

1.3 สร้างแบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ

1.4 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Avidity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาเนื้อหาสาระและโครงสร้างของข้อคำถาม รูปแบบของแบบสอบถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และหาค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ (Index of Item-Objective Congruency : IOC) (บุญชม ศรีสะอาด. 2560, หน้า 38) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องทุกข้อคำถามตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ 1.00 (ตั้งแต่ 0.5 ถึง 1.00 ถือว่าข้อคำถามมีความเที่ยงตรง)

1.5 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้สมบูรณ์จัดพิมพ์และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. หลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ มีขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา หลักการ แนวคิด ทฤษฎีต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ

2.2 ออกแบบโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ โดยมีการวิเคราะห์เนื้อหา การกำหนดผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับลักษณะและความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมาย

2.3 สร้างหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ โดยแบ่งออกเป็น 5 หน่วย แต่ละหน่วยการฝึกอบรมจะมีการให้ความรู้ ทักษะการปฏิบัติ และกิจกรรมเสริมทักษะต่างๆ เช่น การอภิปรายกลุ่ม การระดมความคิด และการใช้กรณีตัวอย่าง

2.4 นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องด้านเนื้อหาสาระ และโครงสร้างของหลักสูตรฝึกอบรม รูปแบบของหลักสูตรฝึกอบรม จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญการหาประสิทธิภาพ (Trial run) กับครูปฐมวัยกลุ่มทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่ผู้วิจัยคัดเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 179 คน ระหว่างวันที่ 3-5 พฤศจิกายน 2562 จำนวนชั่วโมงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 18 ชั่วโมง โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest Posttest Design และหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ดังนั้นผลที่ได้จากการทดลองในระยะที่ 3 นี้ เพื่อหาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะให้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2.5 จากนั้นนำไปหาประสิทธิภาพเบื้องต้น (Try out) ตามเกณฑ์ 80/80 ของหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ กับครูปฐมวัย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ก่อนนำไปทดลองใช้ฝึกอบรมจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

3. แบบวัดความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ มีรายละเอียดการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบวัดความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ มีลักษณะเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก

3.2 วิเคราะห์เนื้อหาและวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในแต่ละหน่วยการฝึกอบรม

3.3 สร้างแบบวัดความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ

3.4 นำแบบวัดความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะที่สร้างขึ้น จำนวน 50 ข้อ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.5 นำแบบวัดความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับครูปฐมวัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยาก (Difficulty หรือ ค่า P) และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination หรือ ค่า r) ของแบบวัดความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะแต่ละข้อ ถ้าตอบถูกจะให้คะแนน 1 คะแนน ถ้าตอบผิดหรือไม่ตอบจะได้คะแนน 0 คะแนน จากนั้นนำมาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยเพื่อแบ่งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้เทคนิค 50% โดยแบบวัดความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ มีค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20-1.00

3.6 คัดเลือกแบบวัดความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20-1.00 จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson KR-20) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 สามารถนำไปใช้ในการทดสอบความรู้ได้ จำนวน 30 ข้อ

4. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ มีรายละเอียดการสร้างดังนี้

4.1 ศึกษาการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะในประเด็นความพึงพอใจหลักคือ ด้านรูปแบบของหลักสูตรฝึกอบรม ด้านความสมบูรณ์ของคู่มือ ด้านองค์ประกอบของคู่มือ ด้านความสมบูรณ์ของแบบฝึกทักษะ การปฏิบัติ และด้านการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม เพื่อเป็นกรอบในการสร้างข้อคำถาม

4.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert. 1967, p. 70) จำนวน 25 ข้อ

4.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของแบบสอบถามความพึงพอใจ จากนั้นนำกลับมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

4.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจไปทดลองใช้กับครูปฐมวัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

3. ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลาดำเนินการวิจัย ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2562 ถึง ตุลาคม 2563

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้ระยะเวลาในการดำเนินการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2562 ถึง เดือนตุลาคม พ.ศ. 2563

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการจำเป็นกับครูปฐมวัย โดยใช้แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย จำนวน 179 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 179 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน โดยใช้แบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย

4. ก่อนการดำเนินการฝึกอบรม ผู้วิจัยดำเนินการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้ครูปฐมวัยที่เข้ารับการฝึกอบรมรับทราบ

5. ก่อนดำเนินการฝึกอบรมผู้วิจัยทำการทดสอบก่อนการอบรม (Pretest) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบวัดความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ กับครูปฐมวัยที่เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 179 คน

6. หลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรมผู้วิจัยทำการทดสอบหลังการอบรม (Posttest) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบวัดความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย จำนวน 30 ข้อ (ซึ่งเป็นแบบทดสอบเดียวกับการทดสอบก่อนการอบรม) หลังจากนั้นทำการสอบถามความคิดเห็นของครูปฐมวัยที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย โดยมีข้อคำถามที่ใช้ในการสอบถาม จำนวน 25 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีรายละเอียดดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruency : IOC)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การหาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัยตามเกณฑ์ (E1/E2)

4. การหาค่าความยากง่ายของแบบวัดความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย มีค่าความยากไม่เกิน 1 แต่ค่าที่ยอมรับได้จะอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 ถ้าแบบวัดความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัยไม่มีค่าเกิน 0.80 แสดงว่าแบบวัดความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัยมีความง่ายมากเกินไปต้องตัดออกหรือปรับปรุงใหม่ แต่ถ้าแบบวัดความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัยมีค่าต่ำกว่า 0.20 ถือว่าแบบวัดความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัยมีความยากเกินไปต้องตัดออกหรือปรับปรุงเช่นเดียวกัน

5. การเปรียบเทียบคะแนนความรู้ก่อนการอบรมและหลังการอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัยที่เข้ารับการอบรม ผู้วิจัยทำการทดสอบสถิติที (Dependent t-test)

6. การวิเคราะห์ผลจากแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย และนำเสนอข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

7. การวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในแบบสอบถามโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย ดังแสดงตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. เนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรมมีความถูกต้องสามารถนำไปใช้ได้	4.46	0.37	มาก
2. รูปแบบการใช้ตัวอักษรในหลักสูตรฝึกอบรมมีความชัดเจนและอ่านง่าย	4.43	0.37	มาก
3. องค์ประกอบของคู่มือและแบบฝึกทักษะการปฏิบัติถูกต้องตามหลักวิชาการ	4.30	0.38	มาก

4. การจัดลำดับความสำคัญของแต่ละหน่วยการอบรมมีความเหมาะสมกับระดับของผู้เข้ารับการอบรม	4.30	0.46	มาก
5. ความเหมาะสมของหน่วยการอบรมที่ 1	4.34	0.46	มาก
6. ความเหมาะสมของหน่วยการอบรมที่ 2	4.32	0.42	มาก
7. ความเหมาะสมของหน่วยการอบรมที่ 3	4.26	0.39	มาก
8. ความเหมาะสมของหน่วยการอบรมที่ 4	4.24	0.36	มาก
9. ความเหมาะสมของหน่วยการอบรมที่ 5	4.20	0.37	มาก
รวมเฉลี่ย	4.34	0.39	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อๆ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ เนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรมมีความถูกต้องสามารถนำไปใช้ได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 รองลงมาคือ รูปแบบการใช้ตัวอักษรในหลักสูตรฝึกอบรมมีความชัดเจนและอ่านง่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 และความเหมาะสมของหน่วยการอบรมที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 ส่วนประเด็นรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ความเหมาะสมของหน่วยการอบรมที่ 5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20

2. การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย

2.1 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย พบว่า ได้หลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน มีองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาหลักสูตรอบรม 4) การจัดกิจกรรมอบรม 5) สื่อการเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผล และ 7) การจัดกิจกรรมการอบรมเป็นแบบผสมผสาน

2.2 ผลการประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย ดังแสดงตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย

จำนวน (คน)	ประสิทธิภาพของ กระบวนการ (E1)	ประสิทธิภาพของ ผลลัพธ์ (E2)	E1/E2	เกณฑ์ที่กำหนด
179	82.75	85.60	82.75/85.60	80/80

จากตารางที่ 2 ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัยที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.75/85.60 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัยสามารถนำไปใช้ในการฝึกอบรมได้

2.3 การเปรียบเทียบคะแนนความรู้ก่อนการอบรมและหลังการอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัยที่เข้ารับการอบรมดังแสดงตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความรู้ก่อนการอบรมและหลังการอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย

การทดลอง	จำนวน (คน)	$\bar{x}$	S.D.	t-test	Sig
ก่อนการอบรม	179	8.42	0.98	-89.005	0.000
หลังการอบรม	179	13.58	0.92		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัยหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าครูปฐมวัยที่ได้รับการอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย มีคะแนนความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม

2.4 การศึกษาความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย ดังแสดงตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ด้านรูปแบบของหลักสูตรฝึกอบรม	4.19	0.39	มาก
ด้านความสมบูรณ์ของคู่มือ	4.29	0.38	มาก
ด้านองค์ประกอบของคู่มือ	4.42	0.40	มาก
ด้านความสมบูรณ์ของแบบฝึกทักษะการปฏิบัติ	4.19	0.36	มาก
ด้านการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม	4.21	0.37	มาก
รวมเฉลี่ย	4.27	0.30	มาก

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านๆ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านความสมบูรณ์ของคู่มือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 รองลงมาคือ ด้านรูปแบบของหลักสูตรฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 และด้านองค์ประกอบของคู่มือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านความสมบูรณ์ของแบบฝึกทักษะการปฏิบัติ แสดงให้เห็นว่า ครูปฐมวัยที่เข้ารับการอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย ได้ข้อค้นพบว่า ครูปฐมวัยมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อๆ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรมมีความถูกต้องสามารถนำไปใช้ได้ รองลงมาคือ ด้านรูปแบบการใช้ตัวอักษรในหลักสูตรฝึกอบรมมีความชัดเจนและอ่านง่าย และด้านความเหมาะสมของหน่วยการอบรมที่ 1 ส่วนประเด็นรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ความเหมาะสมของหน่วยการอบรมที่ 5

2. ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย พบว่า ได้หลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาหลักสูตรอบรม 4) การจัดกิจกรรมอบรม 5) สื่อการเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผล และ 7) การจัดกิจกรรมการอบรมเป็นแบบผสมผสาน ส่วนประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัยที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 ซึ่งครูปฐมวัยที่ได้รับการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรม มีคะแนนความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย พบว่า ครูปฐมวัยมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านๆ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความสมบูรณ์ของคู่มือ รองลงมาคือ ด้านรูปแบบของหลักสูตรฝึกอบรม และด้านองค์ประกอบของคู่มือ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านความสมบูรณ์ของแบบฝึกทักษะการปฏิบัติ แสดงให้เห็นว่า ครูปฐมวัยที่เข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกรายการโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย จากการศึกษาดังกล่าวเป็นเพราะว่ามีแนวนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ให้โรงเรียนทุกโรงเรียนจะต้องพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะในสถานศึกษามาปฏิบัติในโรงเรียน โดยครูปฐมวัยจะต้องปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และแนวทางในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะจึงมีความจำเป็นต่อการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นอย่างยิ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัมภา กุณพันธนาภา และคณะ (2560, หน้า 160-170) พบว่า สภาพปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก และครูผู้สอนมีความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน และผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นตรงกันว่า ควรมีการพัฒนาหลักสูตรเน้นสมรรถนะการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ตามแนวคิด

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันที่เน้นการคิดไตร่ตรอง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับสำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวว่า สมรรถนะครู ประกอบด้วย ความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุตามจุดหมาย และมีประสิทธิภาพเหนือกว่าระดับปกติ ทั้งนี้เนื่องจากในการปฏิบัติงานในหน้าที่ใดๆ ก็ตามหากจะให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์แล้วบุคคลนั้นต้องมีความรู้ในเรื่องนั้นๆ เป็นอย่างดี (สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2562, หน้า 68)

2. การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย พบว่า ได้หลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัยมี 7 องค์ประกอบ ดังนี้ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหาหลักสูตรรอบรม การจัดกิจกรรมอบรม สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการจัดกิจกรรมการอบรมเป็นแบบผสมผสาน ส่วนประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.75/85.60 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 ครูปฐมวัยที่ได้รับการอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรม มีคะแนนความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของวัฒน์พลอยศรี (2563, หน้า 234-249) พบว่า สมรรถนะวิชาชีพผู้ปฏิบัติงานพิมพ์ดิจิทัลที่ต้องการจากสถานประกอบการมุ่งเน้นที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถเตรียมงาน ปฏิบัติงาน แก้ไขปัญหาและบำรุงรักษาได้ สามารถควบคุมคุณภาพได้ รวมทั้งต้องปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย 2) การประเมินคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมฝึกอบรมฐานสมรรถนะวิชาชีพผู้ปฏิบัติงานพิมพ์ดิจิทัล โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ด้านการพัฒนาหลักสูตรมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีและมีประสิทธิภาพร้อยละ 83.78/83.50 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ยืนยันว่าสามารถนำไปใช้ฝึกอบรมได้จริงได้ 3) ผู้เข้าฝึกอบรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้หลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรัชศักดิ์ หนูन्छ่า และคณะ (2563, หน้า 89-96) พบว่า เอกสารประกอบการฝึกอบรมฐานสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้ช่วยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 86.59/82.45 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เข้าอบรมหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดัชนีประสิทธิผลมีค่า 0.64

3. การศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านๆ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านความสมบูรณ์ของคู่มือ รองลงมาคือ ด้านรูปแบบของหลักสูตรฝึกอบรม และด้านองค์ประกอบของคู่มือ สอดคล้องพบว่า การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฐาน

สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้ช่วยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ทำให้ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจต่อการอบรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวัฒน์ พลอยศรี (2563, หน้า 234-249) พบว่า การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะวิชาชีพสำหรับผู้ปฏิบัติงานพิมพ์ดีดดิจิทัล สำหรับพนักงานใหม่ในโรงพิมพ์พื้นที่กรุงเทพมหานครทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ก่อนนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ควรจัดให้มีการปฐมนิเทศเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขอบข่ายการอบรม เนื่องจากผู้เข้ารับการอบรมบางคนอาจไม่คุ้นเคยกับเรื่องที่จะอบรม
2. ผู้ที่สนใจจะนำหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะไปใช้ในการอบรม ควรใช้เวลาในการอบรมไม่น้อยกว่า 2 วัน หรือไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปใช้ในการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมด้านอื่นๆ สำหรับครูประจำการหรือครูผู้สอนทุกระดับ
2. ควรมีการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ที่จำเป็นต้องเสริมสร้างให้แก่ครูปฐมวัยด้านอื่นๆ ที่นอกเหนือจากหลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยพัฒนาไปแล้ว
3. ควรมีการศึกษาวิจัย กำกับ และติดตามผลการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้อย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามผลการนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ปฏิบัติจริงหรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- จิรศักดิ์ หมุนขำ สิริพร อังโสภา และอัศรัตน์ พูลกระจำง. (2563). การพัฒนาหลักสูตรอบรมฐานสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูผู้ช่วยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม . วารสารวิจัยและนวัตกรรมการอาชีวศึกษา. 4(1), 89-96.
- เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ. (2562). หลักสูตรฐานสมรรถนะกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. วารสารวิชาการ. 22 (1), 22-30.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- ร่มภา กุณพันธนาภา และวิเชียร อารังโสติสกุล. (2560). การพัฒนาหลักสูตรเน้นสมรรถนะการ
พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นตามแนวทางการเรียนรู้ร่วมกันที่เน้นการคิดไตร่ตรองสำหรับครู.
วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. 19(1), 160-170.
- วัฒน์ พลอยศรี. (2563). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะวิชาชีพผู้ปฏิบัติงานพิมพ์ดิจิทัล
สำหรับพนักงานใหม่ในโรงพิมพ์พื้นที่กรุงเทพมหานคร. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์.
4(1), 234-249.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. (2562). ข้อมูลสารสนเทศ
บุคลากร. พระนครศรีอยุธยา: เอกสารอัดสำเนา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้
เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเด็ก
ปฐมวัย พ.ศ. 2551”. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2555). “ยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (แรกเกิดถึงก่อน
เข้าประถมศึกษาปีที่ 1 ตามนโยบายรัฐบาลด้านเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2555-2559”.
กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). คู่มือประเมินสมรรถนะครู (ฉบับ
ปรับปรุง). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- Likert, R. (1967). *The Method of Constructing and Attitude Scale*. New York: Wiley
& Son.